

Котар Ігор Вікторович

аспірант,

Державний університет економіки і технологій

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-481-1-11>

СТАЛИЙ РОЗВИТОК БУДІВЕЛЬНОГО БІЗНЕСУ

Будівельна галузь є ваговою складовою будівельного комплексу, від функціонування якої залежать ефективність та конкурентоспроможність будівництва загалом. Нестабільна фінансова ситуація та війна Росії на ринку спричинила значний спад у виробництві будівельних матеріалів. Для виходу з кризових умов господарювання та перспективного розвитку будівельна галузь потребує удосконалення управління, а саме розробки та імплементації стратегічних пріоритетів розвитку галузі на національному рівні [1].

В умовах сучасних економічних викликів і зростаючої конкурентної боротьби особливої значущості набуває питання сталого розвитку будівельної сфери. Ця галузь є важливим чинником формування валового внутрішнього продукту країни та забезпечення соціально-економічного прогресу. Водночас, швидкі зміни ринкового середовища, технологічні прориви та посилення екологічних стандартів змушують будівельні компанії шукати нові підходи до стратегічного розвитку та підвищення своєї ефективності [2].

У сучасному конкурентному середовищі будівельним компаніям необхідно впроваджувати принципи сталого розвитку не лише як вимогу часу, а й як стратегічну перевагу, що забезпечує стабільний розвиток та конкурентоспроможність. Використання екологічних будівельних матеріалів, впровадження енергоефективних технологій та мінімізація відходів дозволяють підвищити ефективність роботи компаній та водночас покращити їхню репутацію. Суспільство та інвестори все більше звертають увагу на

екологічні та соціальні показники підприємств, що робить ESG-стратегію важливим елементом управління будівельним бізнесом.

Формування стратегії сталого розвитку будівельного підприємства має базуватися на чіткій методологічній основі. Процес розробки стратегії включає такі етапи: визначення місії та стратегічних цілей, стратегічний аналіз, формування стратегічних альтернатив, вибір оптимальної стратегії, розробка механізму реалізації стратегії (рис. 1).

Стратегічний аналіз має охоплювати дослідження внутрішнього та зовнішнього середовища підприємства. Аналіз внутрішнього середовища передбачає оцінку виробничого, фінансового, кадрового, інноваційного потенціалу підприємства. При аналізі зовнішнього середовища особлива увага приділяється дослідженню ринкової кон'юнктури, конкурентного середовища, державного регулювання галузі.

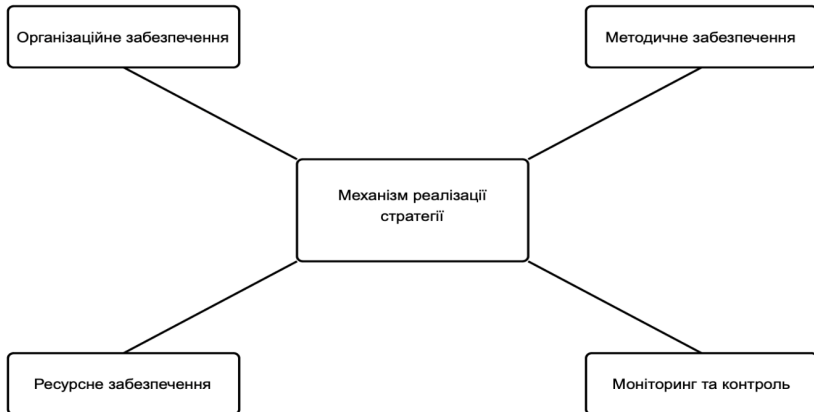

Рис. 1. Сталий розвиток бізнесу та ESG-стратегія

Механізм реалізації стратегії сталого розвитку будівельного бізнесу включає чотири ключові компоненти:

- Організаційне забезпечення: формування відповідної організаційної структури та розподіл відповідальності.
- Методичне забезпечення: розробка необхідних методик, інструкцій та регламентів.
- Ресурсне забезпечення: залучення необхідних фінансових, матеріальних та людських ресурсів.
- Моніторинг та контроль: система оцінки ефективності реалізації стратегії та коригуючих заходів.

Технологічна модернізація виробництва є ключовим напрямом забезпечення сталого розвитку будівельного підприємства. Це передбачає оновлення основних фондів, впровадження енергоефективних технологій, автоматизацію виробничих процесів. Особлива увага має приділятися впровадженню технологій «зеленого будівництва», які забезпечують мінімізацію негативного впливу на довкілля.

Будівельний сектор України демонструє позитивну динаміку, попри існування низки проблем. Останніми роками спостерігається зростання обсягів будівництва, збільшення інвестицій та впровадження інноваційних технологій. Водночас чинниками, що гальмують сталий розвиток будівельного бізнесу, є економічна нестабільність, обмежені фінансові ресурси, застаріла матеріально-технічна база та високі відсоткові ставки за кредитами [3].

Дослідження свідчать, що екологічні аспекти діяльності будівельних підприємств та компаній залишаються недостатньо опрацьованими. Це проявляється у високому рівні енерговитрат, значній кількості будівельних відходів і використанні шкідливих матеріалів. Соціальна складова також потребує вдосконалення, зокрема в аспектах покращення умов праці та соціального забезпечення персоналу.

Одним із важливих напрямів забезпечення виробничої діяльності підприємства на основі ефективного використання ресурсів та мінімізації відходів, подовження матеріалів в обігу за умов циркулярної економіки є впровадження сучасних інноваційних

технологій на основі формування інвестиційної стратегії розвитку виробничої діяльності [4].

Формування та реалізація стратегії сталого розвитку є ключовою умовою довгострокової конкурентоспроможності будівельних підприємств. Успішна реалізація цієї стратегії вимагає розробки ефективного організаційно-економічного механізму, координації діяльності всіх підрозділів компанії та оптимального використання ресурсів. Важливим є також постійний моніторинг ефективності реалізації стратегії та її адаптація до змін ринкового середовища [5].

Література:

1. Андрусів С.В. Стратегічні пріоритети розвитку будівельної галузі держави. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Вип. 16, Ч. 1. 2017. С. 10–13.
2. Котар І. В. Стратегія сталого розвитку будівельного бізнесу. *Формування ринкових відносин в Україні: зб. наук. праць*. Київ, 2025. № 2. С. 38–46.
3. Гуменюк І. М. Екологічно чисті продукти як фактор підвищення конкурентоспроможності підприємств. *Економіка і управління*. 2019. Т. 27. № 1. С. 72–83.
4. Васильчак С.В., Жидяк О.Р., Соловій С.Б., Вівчарук О.М. Інвестиційна стратегія розвитку виробничої діяльності підприємств в умовах циркулярної економіки. *Формування ринкових відносин в Україні: зб. наук. праць*. Київ, 2024. №11 (282). С. 38–46.
5. Пономарьов В.В. Стратегії сталого розвитку підприємств: концепції та інструменти. *Журнал стратегічного управління*. 2017. Т. 19. № 2. С. 134–146.